

درس سوم : خروج از ظلمت

اللَّهُ وَلِيُّ الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أَوْلِيَاؤُهُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿سوره بقره-۲۵۷﴾

خداوند، ولی و سرپرست کسانی است که ایمان آورده اند، آنها را از **ظلمتها**، به سوی **نور** بیرون می برد. (اما) کسانی که کافر شدند، اولیای آنها طاغوتها هستند، که آنها را از **نور**، به سوی **ظلمتها** بیرون می برند، آنها اهل آتش اند و همیشه در آن خواهند ماند.

سؤال :

آیا مؤمنان در ظلمت و کافران در نور هستند ؟

پاسخ اجمالی :

مؤمنان نقاط ضعف و تاریکی از ناحیه اعمال و نیات و اخلاق دارند که دائماً در حال رفع و کم کردن آنها هستند تا به درجات بالاتر ایمان

برسند و این کار با عنایت و هدایت خداوند و تلاش و کوشش افراد مؤمن صورت می‌گیرد.

اما طاغوت همواره تلاش می‌کند در پیروان خود کوچکترین نقطه مثبت و نورانی باقی نگذارد که باعث شود آنها از کفر به ایمان برگردند. بسیاری از افرادی که ایمان ندارند ولی در وجود آنها نکات مثبت و نورانی مانند صداقت، وفای به عهد، اخلاق خوب، کمک به هم نوع و ... وجود دارد.

داعشی‌ها برای افراد جدید الورد جلسه شستشوی مغزی می‌گذارند و برای امتحانشان به آنها دستور می‌دهند که این نفرات را بکش. اگر بدون چون و چرا این عمل را انجام داد پذیرفته می‌شود. و اگر سوال کرد که چرا باید بکشم، قبول نمی‌شود چون هنوز نقطه ای نورانی در وجود او هست که می‌خواهد بدون دلیل کسی را نکشد.

ظلمات چیست؟

ظلمات دو نوعند:

۱- ظلمتهای معمولی و مشخص که همان گناهان کبیره و صغیره هستند.

۲- ظلمتهای مبهم که تشخیص آن سخت است و باید از آن به خدا پناه برد

نمونهایی از ظلمات مبهم :

- ۱- توقع احترام و تکریم از دیگران به خاطر مقام و جایگاه علمی و ...
- ۲- لذت بردن شخص از اینکه توانسته است به هر طریقی بر طرف مقابل خودش غلبه کند یا با کلمات توهین آمیز به طرف به قول معروف دلش را خنک کند
- ۳- رد کردن نیازمند با کلمات و جملات ناپسند .
«قولوا لناس حسنا»
- ۴- به خاطر دوستی و خویشاوندی و ... در انجام برخی از کارها رعایت نوبت دیگران را نکردن
- ۵- مشورت درست ندادن به خاطر خصومت و کینه شخصی
- ۶- بدون بررسی می گویندهای دیگران را در باره کسی منتشر کردن (این موضوع شامل نقل پیامهای در پیامرسانها هم می شود)
- ۷- بد آمدنهای بدون دلیل از دیگران . مثلاً می گوید : « نمی دانم برای چی ولی از همون اول که او را دیدم از او خوشم نیامد » و بعد هم این موضوع را نزد دیگران نقل می کند .

معنای

«الَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ» (معارج - ۲۳) «

از نظر برخی مفسران این است که انسان باید حالت نماز را که باید به خدا توجه داشته باشد در تمام امور زندگی روزمره اش تداوم داشته باشد . در محیط کار . رانندگی . خرید و فروش و .....

چه کسانی بیشتر در ظلمت و تاریکی قرار دارند؟

۱- بقره آیه ۱۱۴ - ممانعت از رونق مسجد و سعی در خرابی آن
 وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ مَنَعَ مَسَاجِدَ اللَّهِ أَنْ يُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ وَسَعَى فِي خَرَابِهَا أُولَئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَنْ يَدْخُلُوهَا إِلَّا خَائِفِينَ لَهُمْ فِي الدُّنْيَا خِزْيٌ وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ (۱۱۴)

چه کسی ستمکارتر از کسانی است که از بردن نام خدا در مساجد او جلوگیری می کنند و سعی در ویرانی آنها دارند، شایسته نیست آنان جز با ترس و وحشت وارد این کانونهای عبادت شوند، بهره آنها در دنیا رسوائی و در سرای دیگر عذاب عظیم است.

منظور از ویرانی مسجد فقط ویرانی بنا و ساختمان آن نیست بلکه بالاتر از آن جلوگیری از رونق مسجد و حضور نمازگزاران و برنامه های مسجد است. به هر شکل ممکن مانند تبلیغات سوء. تمسخر نمازگزاران و ...

جزای چنین کسانی در دنیا خواری و خفت و در آخرت عذابی بسیار سخت خواهد بود. پناه بر خدا

۲- سوره بقره آیه ۱۴۰ - کتمان شهادت

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ مِنَ اللَّهِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ (۱۴۰)

و چه کسی ستمگرتر از آن کس است که گواهی و شهادت الهی را که نزد او است کتمان کند و خدا از اعمال شما غافل نیست.

۳- سوره کهف - آیه ۵۷ - روی گرداندن از ذکر خدا - به فراموشی

سپردن گناهان

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ ذُكِّرَ بِآيَاتِ رَبِّهِ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ

چه کسی ستمکارتر است از آنها که به هنگام یادآوری آیات پروردگارش از آن روی می گردانند، و آنچه را با دست خود انجام داده فراموش می کنند

- صدای اذان را می شنوند به جای خوشحال شدن ناراحت می شوند
- از مجالس قرآن و ذکر اهل بیت (ع) روی گردانند .
- با اینکه خودشان می دانند چه گناهانی مرتکب شدند چنان وانمود می کنند که گویا پاکترین افرادند .

سوال : آیا راه خروج از ظلمات به فاعلیت ماست یا به لطف خدا ؟

دو کار باید انجام دهیم .

- رجوع به قرآن و سنت اهل بیت علیهم السلام و یافتن راه صحیح
- درخواست از خدا و یاری طلبیدن از او برای نجات از ظلمتها
- توجه داشتن به نکات تاریک و ظلمتهایی که گرفتار آن هستیم و تلاش برای خروج از آن به یاری خداوند .

تفاوت نگاه مومنانه و ظالمانه .

روایت شده که روزی مرحوم علامه طباطبایی را خیلی ناراحت دیدند . علت را جویا شدند . معلوم شد بچه گربه ای در چاه حیاط خانه افتاده است . سریع دست به کار شدند و بچه گربه را نجات دادند . و چون نجات بچه گربه به آقا رسید غم و اندوهشان بر طرف شد .

حالا این رفتار را با اقدامات آمریکا ئیها ، اسرائیلیها ، وهابیها و داعشیها مقایسه کنید و ظلمت و تاریکی این افراد را هم ببینید که به هیچ کس حتی به کودکان هم رحم نمی کنند .

یک نکته روشن :

در زمان طاغوت اصغر آقا کارمند اداره برق قم که تا حدی پای بند به دین بود جمعه ها برای سینما رفتن به تهران می رفت . از او پرسیدند که قم هم سینما دارد چرا می روی تهران . گفت : در مقابل چشم های بی بی معصومه که نمی شود خلافخانه رفت . می روم تهران که دورتر باشم .

همین قدر شرم و حیا هم نقطه روشنی در ضمیر او بود .

ابلیس چندین هزار سال عبادت خدا کرد و با اینکه از جنس جن بود در جمع فرشتگان قرار گرفت . یک نقطه تاریک یعنی خود برترینی در وجود او باعث شد تمام سابقه خوبش را از بین ببرد و از در گاه خدا رانده و مورد لعنت قرار گیرد .

حربن یزید ریاحی در وجودش نقطه روشنی به عنوان احترام به اهل بیت پیامبر (ص) بخصوص حضرت فاطمه (س) داشت و همین نقطه روشن باعث عاقبت بخیری و نجات او شد. و نمونه های زیادی از توأیین در زمانهای مختلف داریم.

نکته مهم:

حواسمان به نکات تاریک در زمینه اعتقادات، اعمال و اخلاقمان باشد که مانند شیطان کار دستان ندهد.

قدر نقاط روشن وجودیمان را بدانیم و با انس باقرآن و معارف اهل بیت (ع) و استمداد و طلب یاری از خدا این نقاط ارزشمند را تقویت و نقاط تاریک را روز به روز کمتر و کمتر کنیم. انشاء الله.

لا حول و لا قوة الا بالله العظیم

امام سجاد علیه السلام: وَ هَبْ لِي نُورًا أَمْشِي بِهِ فِي النَّاسِ، وَ اهْتَدِي بِهِ فِي الظُّلُمَاتِ، وَ اسْتَضِيءْ بِهِ مِنَ الشُّكِّ وَ الشُّبُهَاتِ؛ [صحیفه سجادیه، از دعای ۲۲.]

[خداوندا!] مرا نوری بخش تا با آن، در میان مردم گام بردارم و به واسطه آن، در تاریکی ها راه یابم و در پرتو آن، از شک و شبهات به درآیم.

امام علی علیه السلام: تَعَلَّمُوا الْقُرْآنَ، فَإِنَّهُ أَحْسَنُ الْحَدِيثِ، وَ تَفَقَّهُوا فِيهِ فَإِنَّهُ رَبِيعُ الْقُلُوبِ، وَ اسْتَشْفُوا بِنُورِهِ، فَإِنَّهُ شِفَاءُ الصُّدُورِ؛ [نهج البلاغه، خطبه ۱۱۰.]

قرآن را بیاموزید که بهترین سخن است و در آن دانا شوید که بهار دل هاست و از نور آن شفا جوید که شفای سینه هاست

چند سوال؟

- ۱- منظور از «ظلمات» در آیه ۲۵۷ سوره بقره که خداوند مومنین را از آن به سوی نور بیرون می برد چیست؟
- ۲- چند نمونه از ظلمتهای مبهم که ممکن است یک مومن به آن گرفتار باشد توضیح دهید
- ۳- سه نمونه از ظالمترین افراد را نام ببرید
- ۴- منظور از ویرانی مسجد چیست؟
- ۵- آیا راه خروج از ظلمات به فاعلیت ماست یا به لطف خدا؟
- ۶- بنا به حدیث امام علی علیه السلام دوای سینه های «تاریک» در چیست؟
- ۷- در چه صورت کتمان شهادت جزء بزرگترین گناهان محسوب می شود؟